

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 15CoP/44/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6721202670
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 09. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jaroslav Mikulaj
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2021:6721202670.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici, v senáte zloženom z predsedu JUDr. Jaroslava Mikulaja a sudcov JUDr. Jaroslava Galla a JUDr. Klaudie Koskovej, vo veci starostlivosti o maloleté deti: E. K., nar. XX.XX.XXXX a E. K., nar. XX.XX.XXXX, bytom u matky, zastúpené opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny X., dieťa matky: G.. C. P., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom J. B. č. 2, XXX XX J. B., a otca: W.. S. K., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom M. B. č. XXX, XXX XX M. B., zastúpený JUDr. Brázdil & Brázdilová advokátska kancelária s.r.o., so sídlom Trhová 992/1, Zvolen, IČO: 50 492 934, o návrhu otca na nariadenie neodkladného opatrenia, na odvolanie matky proti uzneseniu Okresného súdu Zvolen zo dňa 9. júla 2021, č. k.: 10P/34/2021 - 12, takto

rozhodol:

- I. Uznesenie okresného súdu potvrdzuje.
- II. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Okresný súd napadnutým uznesením rozhodol tak, že:

„I. Súd neodkladným opatrením u p r a v u j e styk otca W.. S. K., nar. XX.XX.XXXX s maloletými deťmi E. K., nar. XX.XX.XXXX a E. K., nar. XX.XX.XXXX, tak, že je o p r á v n e ý stretnúť sa s maloletými bez prítomnosti matky od 16.08.2021 od 09:00 hod. do 29.08.2021 do 18:00 hod.

II. Matka G.. C. P. je p o v i n n á maloleté deti v určenom čase riadne pripravené odovzdať otcovi pred bydliskom matky, v ktorom s maloletými býva a otec je p o v i n n ý v určenom čase maloleté deti na tom istom mieste matke odovzdať.

III. Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.“

2. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že otec sa návrhom podaným na súd dňa 06.07.2021 domáhal nariadenia neodkladného opatrenia, ktorým žiadal, aby súd upravil stretávanie s jeho maloletými deťmi od 16.08.2021 od 09:00 hod. do 29.08.2021 do 18:00 hod., tak, že si maloleté deti prevezme v stanovený deň a hodinu pred bytom matky a odovzdá v stanovený deň a hodinu matke pred jej bytom a matka je povinná maloleté deti v stanovenom čase riadne odovzdať otcovi a otec je povinný v stanovenom čase maloleté deti matke odovzdať. O trovách navrhol rozhodnúť, že žiaden z účastníkov konania nemá nárok na náhradu trov konania.

3. V návrhu uviedol, že s matkou maloletých detí sa spoznali dňa 02.04.2005, zo vzťahu sa narodili dve maloleté deti E. K., nar. XX.XX.XXXX a E. K., nar. XX.XX.XXXX. Od 01.06.2020 nežijú rodičia v spoločnej domácnosti, kedy matka s maloletými deťmi odišla bývať ku svojim rodičom do J. B.. Odvtedy sa nevedia jednoznačne dohodnúť ako na výške výživného, tak na úprave styku s maloletými deťmi, hlavne počas prázdninového obdobia. Matka mu umožňuje styk (s výnimkou nepriaznivého zdravotného stavu maloletých detí), každý párny víkend od piatku od 15:15 hod. do nedele do 18:45 hod. a každú stredu od 15:15 hod. do 18:00 hod., nie je ochotná mu umožniť styk počas prázdnin na dlhšie ako na tri noci. Navrhol matke, aby mohol stráviť časť prázdnin s maloletými deťmi od 16.08. do 29.08.2021, kedy bude otec v kúpeľoch, čo matka odmietla s opakovaným dôvodom - maximálne na 3 noci. Chce podieľať

na styku s maloletými počas letných prázdnin aspoň po dobu 2 týždňov, čo mu matka bez relevantného dôvodu neumožňuje, napriek tomu, že sa vie postarať o maloleté deti po všetkých stránkach.

4. Súd vyšiel zo skutočnosti, že obaja rodičia majú zákonné právo stretávať sa s maloletými deťmi. Uviedol, že je v záujme detí, aby udržiavali kontakt s oboma svojimi rodičmi, pričom ak by sa maloleté pravidelne nestretávali s otcom, mohlo by dôjsť k ich vzájomnému odcudzeniu. Podľa súdu na zabezpečenie kontaktu a udržiavanie rodinných väzieb maloletých detí so svojim otcom počas letných prázdnin je daná potreba stretávania sa. Pri rozhodovaní prihliadol na vek detí a na to, že matka dáva maloleté deti otcovi na stretávanie párný víkend od piatku od 15:15 hod. do nedele do 18:45 hod. a každú stredu od 15:15 hod. do 18:00 hod., teda je predpoklad, že tak ako uvádza otec v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, je z jej strany dôvera, že otec vie zabezpečiť starostlivosť o svoje maloleté dcéry, pričom obmedzovanie stretávania len na tri dni počas letných prázdnin, keď má byť práve kontakt medzi rodičmi a deťmi najčastejší, sa javilo súdu ako nevhodné a nie v súlade so záujmom maloletých detí. Otec uviedol, že počas liečebných procedúr vie zabezpečiť starostlivosť o maloleté deti (keďže z obsahu spisu vyplýva, že styk otca s maloletými deťmi by sa mal realizovať počas jeho dovolenky, ktorú plánuje stráviť na kúpeľnom pobyte), pretože tam ide s partnerkou, deti sú na ňu zvyknuté a majú ju radi, takže aj počas trvania procedúr otca počas kúpeľnej starostlivosti bude zabezpečená starostlivosť o maloleté dcéry. Súd považoval za dôležité, aby pozitívny vzťah s oboma rodičmi zostal zachovaný aj naďalej a aby nestratili kontakt so žiadnym z rodičov. Súd dospel k záveru, že otec maloletých detí osvedčil potrebu bezodkladnej úpravy pomerov účastníkov ako základnej podmienky pre nariadenie požadovaného neodkladného opatrenia. Za daných okolností teda súd návrh otca považoval za dôvodný, vec predovšetkým posúdil podľa § 324 ods. 1, § 325 ods. 1, § 325 ods. 2 písm. d) CSP, § 36 ods. 1 ZR, 336 ods. 1 CSP.

5. Proti rozhodnutiu sa odvolala matka. Napadnuté uznesenie žiadala zmeniť a návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia zamietnuť. Odvolanie odôvodnila s poukazom na § 365 ods. 1 písm. f) a h) CSP je a § 62 ods. 1 CMP, keďže rozhodnutie súdu prvej inštancie považuje za nesprávne a nespravodlivé, pretože súd neprihliadal a dostatočne nevyhodnotil záujem maloletých detí, resp. skutočnosti jednostranne prezentované otcom vyhodnotil bez komplexného posúdenia všetkých dostupných dôkazov. Rozhodnutie považuje za predčasne vydané, pričom v dôsledku tohto neodkladného opatrenia je najmä mladšie z detí vystavené akútnemu stresu z odlúčenia od matky.

6. Nesúhlasí s tým, aby otec s maloletými deťmi absolvoval dovolenku. Mladšie dieťa nezvládne odlúčenie od matky na dlhšie ako tri noci. Styk otca s deťmi prebieha pravidelne v dohodnutom rozsahu, deti sú na takýto kontakt zvyknuté a otcovi v stretávaní s deťmi nijako nebráni. Rozhodnutie súdu považuje za predčasné riešenie vzhľadom na prípadné odlúčenie na dobu detí až dvoch týždňov od matky v danom termíne. Otec maloletých detí v minulosti netrúvil dostatok času so svojimi dcérami, a v takom rozsahu, ako to navrhuje. Počas šiestich rokov života staršej dcéry nestrávil s ňou sám nikdy ani len 24 hodín, nikdy sa sám nepostaral ani na 1 deň o mladšiu dcéru. Z tohto dôvodu nie je preukázaná schopnosť otca poskytnúť obom deťom náležitú a sústavnú starostlivosť, nehovoriac o dôvere, ktorá u nej absentuje, nakoľko otec sa bráni deťom poskytovať náležité výživné.

7. Pre obidve deti bol rok 2020 veľmi emočne náročný a s jeho následkami sa vyrovnávajú doteraz. Stále nemajú zodpovedané množstvo otázok a dlhšie trávenie času bez prítomnosti matky, ako jedinej osoby, ktorej momentálne výlučne dôverujú, je pre ne zbytočným stresom. Otec im doteraz nevysvetlil primeraným spôsobom dôvod celej situácie ich rozchodu. Maloleté deti nie sú pripravené na možnosť trávenia spoločného času s jeho novou partnerkou. Táto skutočnosť je z hľadiska posúdenia návrhu otca kľúčový, pretože nemožno spravodlivo privilegovať záujem otca na úprave styku s maloletými deťmi za prítomnosti osoby, ktorá nemá k maloletým žiadne citové ani emočné väzby, nad záujmom maloletých detí byť po takú dlhú dobu bez prítomnosti matky, čo môže u nich destabilizovať psychiku.

8. Staršia dcéra začala od 1. 9. 2020 navštevovať povinnú školskú dochádzku v Základnej škole G.. Otec s deťmi trávi pravidelne 2 noci každý druhý víkend, mladšia dcéra býva nepokojná počas nočného spánku a aj ďalší deň sa nevie zorientovať v novom priestore u matky. Nesúhlasí s argumentom otca, že bude tráviť pobyt v kúpeľoch so súčasnou partnerkou, ktorá mu so starostlivosťou o deti pomôže. Napriek tomu, že deti majú k nej pravdepodobne pozitívny vzťah, nemožno tvrdiť, že budú schopné bez prítomnosti matky vydržať s cudzou osobou 2 týždne. Súčasná partnerka otca deti nemôže nahradiť deťom ich matku, ide o cudzí element. Apelovala na to, že obidve maloleté deti v poslednom čase prekonli príliš zásadné zásahy do bežných životov. Nie je v ich záujme vystavovať ďalšiemu stresu a zmene, že budú vystavené dlhodobému kontaktu cudzej osoby v prítomnosti otca bez prítomnosti matky, čomu ešte úplne nerozumejú. Obáva sa ich úzkosti z toho, že namiesto jej osoby bude s otcom iná žena. Na toto nie sú pripravené.

9. Nakoľko k stretávaniu sa otca s deťmi dochádza pravidelne, je presvedčená o tom, že absentuje potreba bezodkladne upraviť pomery ohľadom stretávania sa otca s deťmi. V danom prípade ide o snahu otca týmto spôsobom získať dominanciu vo vzťahu k matke, keď presadí svoj návrh. V danom prípade vidieť absenciu dôvodov na nariadenie neodkladného opatrenia v tom, že neexistujú žiadne relevantné skutočnosti vyvolávajúce potrebu úpravy styku, pretože otec je s deťmi v pravidelnom a nemôže ani teoreticky dôjsť k stavu vzájomného odcudzenia sa otca s maloletými deťmi, ako to uvádza súd.

10. Na záver uviedla, že dňa 16. 7. 2021 podala na Okresný súd Zvolen návrh na úpravu práv a povinností k maloletým deťom spolu s určením výživného, kde deklarovala vôľu komplexnej úpravy styku maloletých detí s otcom.

11. Otec k odvolaniu matky písomne nevyjadril.

12. Krajský súd, ako súd odvolací, preskúmal vec podľa § 65 a § 66 CMP a bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP (a contrario) uznesenie okresného súdu podľa § 387 ods. 1, 2 CSP potvrdil ako vecne správne.

13. Podľa § 387 ods. 1 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Podľa ods. 2 ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

14. Preskúmaním veci odvolací súd dospel k záveru, že súd prvej inštancie rozhodol správne, pričom sa odvolací súd stotožňuje so závermi prvoinštančného súdu vysloveného v odôvodnení, ktoré sú konkrétne, zrozumiteľné, pričom okresný súd zdôraznil účel a zmysel neodkladného opatrenia, k čomu odvolací súd dodáva, že nie je akceptovateľné a prípustné, aby sa riešenie vzniknutého problému vo veciach starostlivosti o maloletých riešilo v prevažnej miere návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia, čo popiera jeho účel. Je síce pravda, že neodkladné opatrenie za určitých okolností môže byť konečným rozhodnutím, čo je však skôr v týchto prípadoch výnimka, taktiež je pravdou, že v novej právnej úprave daného inštitútu dočasnosť nemá taký intenzívny charakter, ako tomu bolo v Občianskom súdnom poriadku. Odvolací súd sa stotožňuje so záverom okresného súdu, že v danom prípade naliehavosť a bezodkladnosť rozhodnutia je daná.

15. Okresný súd vychádzal z predpokladu, že pôjde v danom prípade o konečné rozhodnutie. Odvolací súd sa s týmto záverom nie úplne stotožňuje, pretože neodkladným opatrením súd riešil iba stretávanie sa otca s deťmi na určitú vymedzenú krátku dobu počas letných rázdin v roku 2021, teda takéto stretávanie nie je upravené do budúcnosti a nemôže predstavovať takú úpravu, ktorú možno považovať za trvalú bez potreby rozhodnutia vo veci samej. Hoci okresný súd rozhodol 9. júla 2021, odvolaciemu súdu bola vec predložená 31. 8. 2021, teda v čase, kedy už mal by styk otca s deťmi realizovaný. Odvolací súd tak môže iba konštatovať správnosť a nesprávnosť daného rozhodnutia. Ako vyplýva z odvolania matky, táto podala návrh vo veci samej. V takomto konaní sa komplexne upravujú všetky práva a povinnosti rodičov k maloletým deťom.

16. Matka v odvolaní predovšetkým namieta, že rozhodnutie je nesprávne a nespravodlivé, keď súd neprihliadol na záujem maloletých detí a skutočnosti vyhodnocoval jednostranne bez posúdenia všetkých dostupných dôkazov. K danej námietke odvolací súd uvádza, že rozhodnutie je spravodlivé, pretože prihliada na právo otca stretávať sa s deťmi, pričom by mala platiť zásada, že deti by mali rovnaký čas stráviť s každým z rodičov rovnako. Preto otec má právo na stretávanie sa s deťmi aj počas letných prázdnin, kedy práve existuje dostatočný časový priestor na vykonávanie aktivít, ktoré upevňujú vzájomný vzťah sa deti. Sem patrí aj spoločne strávený čas na dovolenke. K takejto aktivite možno zaradiť aj pobyt v kúpeľoch. Vzhľadom na rozpor medzi rodičmi o možnosti trávenia otca s deťmi počas letných prázdnin bol naliehavý záujem na takomto rozhodnutí. Nie je nič nespravodlivé, ak rodič, ktorému deti nie sú zverené do starostlivosti, chce s nimi stráviť viac času. Na tom absolútne nič nemení skutočnosť, že sa s deťmi inak podľa dohody stretáva. Nakoľko ide o neodkladné opatrenie, súd nevykonával dokazovanie ako vo veci samej, nerozhoduje na základe všetkých tvrdení matky, pretože na to nie je časový priestor, pretože zmyslom neodkladného opatrenia je okamžitý zásah.

17. Pokiaľ matka prezentovala stres u mladšieho dieťaťa, tiež je to len tvrdenie, avšak ak deti u otca aj počas realizácie styku prespávajú, je len ťažko uveriteľné, že dieťa by bolo v takom strese. Tvrdenie o maximálnom odlúčení na 3 noci je argument nepreukázaný. Dieťa v tomto veku musí byť pripravené aj na takúto situáciu, pričom matka uvádza, že stretávanie s otcom prebieha pravidelne a deti sú zvyknuté. Matka poukazuje na akútny stres pri odlúčení dieťaťa od matky. Matka musí rešpektovať, že nie je jediný rodič a rovnaké právo má aj otec detí.

18. Argumenty, koľko času otec v minulosti trávil s deťmi nie sú podstatné, matka ani neuvádza, prečo tomu tak bolo. Neobstojí ani argument o výživnom, ktoré matka podmieňuje vo vzťahu k stretávaniu. Matka nijako neosvedčila, že otec by sa o deti nevedel postarať, pričom tento argument nevyznieva

presvedčivo, ak počas víkendov, kedy sa realizuje pravidelné stretávanie sa otca s deťmi, je o deti zo strany otca riadne postarané.

19. Je evidentné, že námietka matky je silne determinovaná novou partnerkou otca. Doteraz je osvedčené, že deti ju akceptujú a majú k nej dobrý vzťah a naopak. Nič nebráni tomu, aby v čase, kedy otec bude absolvovať procedúru, na deti dohliadla partnerka otca. Matka poukazuje na to, že nemá k deťom citové väzby. Nie je však zrejmé, z čoho tento záver vyvodzuje. Je bežné, že v prípade, že rodičia nie sú schopní zabezpečiť zachovanie riadne fungujúcej rodiny a stabilného prostredia pre deti, pri rozpade rodiny je pravdepodobné, že každý rodič si môže vytvoriť nový vzťah, v rámci ktorého vznikajú aj nové vzťahy, a to aj k deťom, ktoré daný partner má. Aj v takomto prípade matka zostáva matkou, nová partnerka jej miesto nezaberá. Treba akceptovať aj to, že aj otec zostáva otcom a nie je dôvod zvyrazňovať preferenciu matky.

20. Ak matka argumentuje, že deti prekonali zmeny a zásahy do ich životov, tak má pravdu. O tento dopad sa pre deti postarali rodičia, ktorí nezvládli svoju úlohu a nevytvorili stabilnú rodinu. Nie je teraz dôležité, kto sa o to ako pričínil. Z ničoho nevyplýva, že by prítomnosť otcovej partnerky v deťoch vyvolávala stres. Práve je vhodné, aby s ňou nadviazali kontakt a čas dovolenky je na to ideálny. Matka nemôže prikazovať otcovi detí, aby nemal novú partnerku a aby táto nevstupovala do života ich detí.

21. Otec úpravou vymedzeného času nezískava dominanciu vo vzťahu k matke, len uplatňuje právo na stretávanie sa s deťmi aj počas obdobia letných prázdnin. Argument, že nemôže dôjsť k odcudzeniu sa, lebo sa realizuje pravidelné stretávanie sa, neobstojí, pretože tu ide o upevňovanie a rozvíjanie vzťahu v inom časovom období a kvalite. V čase voľna má rodič viacej času a priestoru venovať sa deťom, hrám, zážitkom a spoznávaniu sa. Práve trávenie času spolu môže byť dobrým základom pre bezproblémové vzťahy v rodine.

22. Odvolací súd považujúc rozhodnutie za správne ho preto potvrdil. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa ustanovenia podľa § 396 ods. 1 CSP a § 52 CMP, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak. Podľa § 57 CMP o povinnosti nahradiť trovy konania, ak nejde o trovy konania štátu, rozhoduje súd len na návrh. Návrh na náhradu trov odvolacieho konania nebol podaný, preto ich odvolací súd žiadnemu z účastníkov nepriznal, pričom v zásade platí, že podľa § 49 ods. 1 CMP účastník si platí trovy konania sám.

23. Senát krajského súdu prijal toto rozhodnutie pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP)

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 SCP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Ak zákon na podanie nevyžaduje osobitné náležitosti, v podaní sa uvedie,

- a) ktorému súdu je určené,
- b) kto ho robí,
- c) ktorej veci sa týka,
- d) čo sa ním sleduje a
- e) podpis.

(§ 127 ods. 1 CSP)

Ak ide o podanie urobené v prebiehajúcom konaní, náležitosťou podania je aj uvedenie spisovej značky tohto konania (§ 127 ods. 2 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie ani na základe výzvy na plnenie (§ 379 ods. 1 a 2 CMP), môže mu súd uložiť pokutu do 1.000,- € (§ 382 ods. 1 CMP), rozhodnúť o zastavení výplaty rodičovského príspevku a prídavku na dieťa a príplatku k prídavku na dieťa (§ 383 ods. 1 CMP) alebo odňať maloletého tomu, u koho podľa rozhodnutia nemá byť a postarať sa o jeho odovzdanie tomu, komu bolo podľa rozhodnutia zverené, alebo tomu, komu rozhodnutie priznáva právo na styk s maloletým po obmedzený čas, alebo tomu, kto je oprávnený neoprávnené premiestneného alebo zadržaného maloletého prevziať (§ 386 ods. 1 CMP) a to všetko aj bez návrhu (§ 376 ods. 2 CMP).